

8 juni 2022 – Vlaams Parlement

Wingerdstraat 14 | 3000 LEUVEN
www.wznd.be

Griet Robberechts
algemeen directeur

Volgende opiniebijdragen over bezoek in tijden van een pandemie in WZC De Wingerd en WZC Dijlehof te Leuven en WZC Ter Meeren en WZC Keyhof te Huldenberg werden gepubliceerd tijdens de zomer van 2020, in de luwte tussen twee coronagolven. Aansluitend enkele overwegingen uit het jaarverslag van Woonzorgnet-Dijleland, terugblikkend op deze moeilijke periode.

Pleidooi voor nuance en dialoog

Leuven, 18 augustus 2020

De tweede golf van de pandemie kwam vroeger dan verwacht, of misschien is ze er gewoon eerder dan we hadden gehoopt. De maatregelen van het Agentschap Zorg & Gezondheid voor onze huizen verscherpten. Er werden her en der opnieuw mini-Lockdowns ingevoerd en voor ganse provincies avondklokken ingesteld. En kijk het aantal dagelijkse besmettingen daalt ondertussen weer in de weekgemiddelden en statistieken die Sciensano meldt. In de tweede coronagolf zijn het niet zozeer de ouderen waaronder het virus lelijk woedt, maar wel de jongere generaties zijn nu de motor van deze epidemie.

Discriminatie van ouderen in de zorg

Dit roept een aantal vragen op: Waarom zijn we voor bewoners in een woonzorgcentrum strenger dan voor al de rest? Iedereen kan naast de gezinsbubbel – noem het even de leefbubbel u begrijpt zo dadelijk waarom – nauw contact hebben met 5 dierbaren. Maar aan bewoners van een woonzorgcentrum wordt dit door de opgelegde regels feitelijk ontzegd. Waarom wordt die optie zelfs al op voorhand uitgesloten, wanneer de naasten zich tot wederkerigheid zouden engageren in die bubbeltheorie? Hebben zorgorganisaties niet voldoende expertise in huis om naar eer en geweten zelf aan goede preventie te kunnen doen?

Want net in deze moeilijke tijden hebben ouderen én hun familie in het woonzorgcentrum nood aan innig contact. Mensen op weg naar hun laatste levensfase willen nog kunnen genieten van de mooie dingen en het kleine dagelijkse geluk. Ze hebben nood aan intense, emotionele en affectieve ervaringen, niet aan ‘doorgedreven’ quarantaine. Dat laatste leidt er immers toe dat mensen moedeloos en onomwonden zeggen: “Kom mij maar halen, in de hemel mag ik meer mensen zien.” – (De Standaard 14/08)

De verscherpte regels die ons nu van bovenaf worden opgelegd gaan jammer genoeg voorbij aan de specifieke situatie van het kleinschalig genormaliseerd wonen. Onze vaste zorgteams per unit en beperkte leefbubbels per woning zijn niet hetzelfde als de woonzorgcollectiviteiten waarbinnen het virus sneller circuleert. Hier wonen, leven en werken mensen zodanig samen dat er geen mega-bubbels kunnen ontstaan om het virus te verspreiden. De architectuur en de arbeidsorganisatie zijn samen met het blijven handhaven van de basisregels rond hygiëne de beste garantie om dit virus in te dijken en buiten het woonzorgcentrum te houden.

Binnen de huizen van Woonzorgnet-Dijleland koesteren wij ook een JA-cultuur en hebben nooit de gewoonte om dingen te verbieden. Hier zorg verstrekken betekent steeds weer op zoek gaan naar oplossingen en altijd trachten om op elke vraag een gezamenlijk antwoord te bieden. We denken samen met bewoners en hun naasten liever in mogelijkheden dan in beperkingen. Dankzij de professionaliteit van onze zorgteams durven wij er als organisatie borg voor staan dat aan alle voorwaarden voldaan wordt om het sociaal contact zo optimaal en veilig mogelijk te laten verlopen.

De verhalen die nu al maanden in de media verschijnen staan haaks op de zorgvisie waar wij als organisatie voor staan waarbij verantwoordelijkheden worden gegeven in de plaats van afgenomen onder het mom van virusveiligheid en preventie.

Zorgen voor kwaliteit van leven, met de stroom mee en tegen de stroom in als het moet

Dit is ons devies! In onze huizen laten we levenskwaliteit altijd primeren en dat wil zeggen dat knuffelen mag! Wie zijn wij om te verbieden dat een bewoner aanwezig is bij de doop van het pas geboren achterkleinkind? En een 80ste, 90ste 100ste, 101ste verjaardag vieren met familie moet kunnen. Respect voor de autonomie en de eigen verantwoordelijkheid van de bewoners en hun mantelzorgers. Geen opgestoken vingertje, maar wel een aangereikte hand. Een warm pleidooi om in dialoog te gaan. We twijfelen niet aan het nut en het belang van de basishygiëne en omgangsregels, maar pleiten wél voor meer menselijke warmte die men vandaag veel te vaak ontbeert.

Hoogtijd om alle doemdenken in de media te keren. Het globale beleid voor de ouderenzorg in haar geheel mag grondig worden herdacht. De coronacrisis treft ons hard, maar biedt ook kansen.

Directies beschikken vandaag al over de bevoegdheid om het algemene beleid voor hun huis te verstrengen, indien de virologische situatie daarom vraagt. Maar in de andere richting, die van een specifieke versoepeling, kan dit vandaag jammer genoeg niet. Meer dan ooit is er in de sector nood aan maatwerk, niet aan veel te strakke en te lang aangehouden regels die straks door niemand meer worden toegepast !

Griet Robberechts,
Algemeen Directeur Woonzorgnet-Dijleland

—

<https://woonzorgnet-dijleland.be/pleidooi-voor-nuance-en-dialoog/>

Aanbevelingen voor een beter beleid

Leuven, 11 september 2020

Vrijdag, een hele dag in conclaaf rond de prangende vraag 'Wat zou jij doen?'. Een bonte verzameling stakeholders tekende in Leuven bij WZC De Wingerd present om een breed gedragen aanbeveling op te stellen die moet uitmonden in een beter beleid inzake ouderenzorg.

Corona zet onze samenleving onder hoogspanning. Als burger, zoon, dochter of moeder, vader, partner, vriend, buur, hulpverlener zijn we betrokken bij zorg in de breedste zin van het woord. We beseffen zeer goed dat corona nog een tijd ons leven zal beïnvloeden. Maar toch, is er dan echt geen perspectief voor wie zorg nodig heeft en zorg geeft? Corona gaat over ons allemaal. Vandaag lijkt het er steeds meer op dat corona ons leven overneemt. Wordt het niet de hoogste tijd om dit om te keren?

Cruciaal hierbij is het zoeken naar een levenswijze die de kwaliteit van leven centraal stelt en waarbij we de aanvankelijke gevoelens van angst voor het virus terug omzetten in positieve energie. We moeten bekijken hoe je dit vorm geeft voor mensen met een beperkt levensperspectief: hoe beperken we de remmingen in de mogelijkheden om contact te hebben met onze dierbaren? Stel je voor dat je als mantelzorger niet meer betrokken wordt bij het leven van je naaste. Stel dat je hulpverlener bent en je gevraagd wordt om het contact met zorgvragers te beperken. Wat als die nodige ondersteuning en houvast zich vanaf nu weer meer zou richten op kwaliteit van leven in de plaats van enkel het beperken van risico's? Dan dringen zich een aantal andere keuzes op. Keuzes die volgens ons niet alleen van medische aard zijn.

Geef de gastvrijheid, de huiselijkheid, het vertrouwen en vooral de dialoog opnieuw een plek. Ga het gesprek aan met wie onze samenleving inhoud, kleur en vorm geeft.

Weg van het isolement, weg van de betutteling

Ook als we ons in een kwetsbare situatie bevinden hebben wij een stem. We willen ook dan deelnemen aan de samenleving en de richting van de zorg en het leven kunnen bepalen. Ieder van ons moet steeds de mogelijkheid hebben om op elk moment de nodige zorg te ontvangen, ook tijdens de kritische fases van de coronacrisis.

Kwaliteit van leven moet voorop staan. Corona bepaalt niet alléén hoe wij leven. Het gaat veeleer om leven aan de dagen toe te voegen, dan dagen aan het leven. In het nieuwe normaal moeten we zo normaal mogelijk doen: dat is doen wat we graag doen, waar we houvast aan hebben, binnen een veilige context. Dat is activiteiten doen waarvan we genieten en die ons leven betekenis geven. Dat betekent elkaar ontmoeten, verhalen delen. En voor mensen met een beperkt levensperspectief betekent dat ook een verderzetting van vroegtijdige zorgplanning en palliatieve zorg.

We varen nu niet meer blind. De oproep die we willen lanceren is eenvoudig maar tegelijk ook duidelijk: laten we lessen trekken uit de afgelopen zes maanden, maar laten we vooral ons gezond verstand gebruiken in de verdere uittekening van een zorgzame samenleving waarin kwaliteit van leven voorop staat.

Lijst met ondertekenaars:

- Christine Aspee, sectorverantwoordelijke dementie Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid
- Christine De Cafmeyer, Federatie Palliatieve Zorg Vlaanderen
- Tanja Everaert, WZC Aymonshof, Dendermonde
- Jan De Lepeleire, Academisch Centrum voor Huisartsgeneeskunde, KU Leuven
- Johan De Muynck, Zorgbedrijf Antwerpen
- Leentje De Wachter, ECD Vlaanderen
- Karen Lambrechts, Huis Perrekes, Geel
- Joke Lemiengre, zorgheticus Expertisecentrum Resilient People, Hogeschool UCLL
- Mathieu Martens, OKRA Zorgrecht
- Carla Molenberghs, Huis Perrekes, Geel
- Riet Pauwels, Alzheimer Liga Vlaanderen
- Griet Robberechts, Woonzorgnet-Dijleland
- Joris Rombaut, WZC Sint-Elisabeth, Eeklo
- Jul Geeroms, Vlaamse Ouderenraad
- Jan Steyaert, ECD Vlaanderen
- Saar Van Gils, Kom op tegen Kanker
- Sam Van de Putte, CGG Brussel en ECD brOes
- Joris Vandebosch, opleiding ergotherapie PXL Hogeschool
- Herman Van den Broeck, CRA Huis Perrekes, Tessenderlo
- Liesbeth Van Eynde, RECD Tandem, Turnhout
- Jan Vally, opleiding ergotherapie PXL Hogeschool
- Nele Vanveuren, WZC Bulskampveld (GVO-groep), Veurne
- Jan Vanwezer, WZC De Wingerd, Leuven
- Evy Vergauwen, Heder vzw
- Ida Verleyen, GZA Zorg en Wonen
- Inge Vervotte, Emmaüs, Mechelen
- Jurn Verschraegen, ECD Vlaanderen

--

<https://woonzorgnet-dijleland.be/aanbevelingen-voor-een-beter-beleid/>

Leuven, mei 2021

Veerkracht en wendbaarheid

De focus op innovatieve arbeidsorganisatie waarbij de verantwoordelijkheden in het team liggen, maakt dat medewerkers eigenaar zijn van wat ze doen en beslissen. Mede hierdoor staan ze volop in hun kracht en zijn ze als één team op elkaar ingespeeld. Zo maken zorg- en verpleegkundigen spontaan tijd vrij om de collega's, studenten, vrijwilligers, maar evenzeer bewoners en familie wegwijs te maken in handhygiëne en het correcte gebruik van beschermingsmateriaal.

De pandemie zet onverwacht onze hele werking op zijn kop. Zekerheden vallen weg. Mede dankzij strategische keuzes uit het verleden tonen de vier huizen zich uiterst wendbaar. Ook in een crisis blijkt onze visie en ons zorgmodel efficiënt en performant te zijn. Kleinschalig genormaliseerde woningen met een professionele omkadering, de inzet op groei en evolutie, en korte hiërarchische lijnen werpen barrières op tegen de verspreiding van het virus.

“Als ik hoor hoe ouderen met zoveel wijsheid en levenservaring moedig en beslist doorzetten, vervagen mijn zorgen.” – familie Bosteels

De fusie van de vier huizen wordt als een ongelooflijke kracht ervaren tijdens de crisis. De outbreak-teams reflecteren samen, dagen elkaar uit, inspireren en zijn kritisch naar elkaar. De overkoepelende diensten zetten alles op alles om de extra kosten en de compensaties van de overheid aan elkaar te knopen. Dankzij de uitwisseling van medewerkers blijft de kwaliteit ook tijdens de moeilijkste momenten gegarandeerd. Onze samenwerking vergroot zichtbaar de draagkracht.

Ons uitgestrekte netwerk zorgt voor een wederzijds versterkende samenwerking. Dit leidt tot de uitwisseling van expertise. Zo stonden we klaar om in geval van nood samen met het UZ Leuven een schakelzorgcentrum voor personen met dementie op te starten.

Het uitgetekende medisch beleid biedt een stevig houvast aan de outbreak-teams. De medewerkers nemen samen met de coördinerende en raadgevende artsen per huis en met grote deskundigheid het roer in handen.

Werken in vol vertrouwen

Een huis zonder aanwezige en betrokken familie was voor ons ondenkbaar. Dankzij het jarenlange bouwen aan familierelaties krijgen de medewerkers het volste vertrouwen van hen. Dit besef geeft een extra boost aan de ganse organisatie.

“We hebben er alle vertrouwen in dat jullie voor de beste aanpak zorgen.” – familie Deconinck

Kwaliteit van leven

Zorgen voor kwaliteit van leven, zo luidt ons devies! Niemand twijfelt aan het nut en het belang van de algemene basishygiëne en omgangsregels, maar wij pleiten gedurende heel de coronacrisis wél voor meer menselijke warmte. In de huizen primeert aandacht voor levenskwaliteit en het behoud van sociaal contact.

Veiligheid dreigt in het overheidsbeleid te primeren op welbevinden en kwaliteit van leven. Tijdens de eerste golf botsen de coronamaatregelen op onze beleidskeuzes die er altijd op gericht zijn om het sociale weefsel rond de bewoners zo goed mogelijk te bewaren.

Het maatschappelijk beeld van een woonzorgcentrum, als de meeste eenzame plaats ter wereld, wordt door de media gevoed. Dat staat haaks op onze realiteit. Dankzij de ‘bubbelstrategie’ wordt er bij ons nog altijd intens geleefd. Medewerkers laten de bewoners niet los en omringen hen tijdens de lockdown van de woonzorgcentra met warme zorg en kleine deugddoende momenten.

Een besmetting of een uitbraak is geen mislukking, het virus niet kunnen bedwingen is dat wel. Het vraagt moed en inventiviteit om vanuit onze visie het verhaal telkens opnieuw te schrijven. We leren met vallen en opstaan uit de ervaringen van de eerste coronagolf om beter gewapend te zijn bij de volgende golven in een onzekere toekomst.

Corona buiten houden mag geen doel op zich zijn

We doen al het mogelijke om een menselijk bezoekbeleid te realiseren. Inspraak en persoonsgerichte zorg staan hierbij altijd centraal. Vertrouwen in de eigen verantwoordelijkheid van de bewoners en hun mantelzorgers vormt het uitgangspunt bij de gemaakte afspraken rond bezoek. Corona buiten houden moet nog altijd kaderen binnen een bredere zorgvisie. Wie zijn wij om te verbieden dat een bewoner aanwezig is bij de doop van het pas geboren achterkleinkind? En een 80ste, 90ste 100ste, 101ste verjaardag vieren met familie moet kunnen. Het zijn mijlpalen in het leven die we niemand zomaar wensen te ontnemen.

“Een gelukkig leven is niet alleen een kwestie van fysieke gezondheid, het heeft ook te maken met bevredigende sociale relaties en zingeving. En in deze pandemie heeft de overheid vooral aan bestrijding gedacht, minder aan sociaal leven.” – Manu Keirse, voorzitter Woonzorgnet-Dijleland.

Denken in mogelijkheden en oplossingen

Soms buiten de lijntjes durven kleuren, dat kenmerkt ons al jaren. Liever dan kniezen over wat niet meer kan, focussen we meer dan ooit op nieuwe kansen en onverwachte mogelijkheden. Medewerkers dagen elkaar continu uit om creatief en binnen de regelgeving zo veilig mogelijke oplossingen te bedenken.

Geen beschermingsmiddelen? Dan maken we er toch zelf! Vrijwilligers bemannen de naaiateliers. Familieleden steken de handen uit de mouwen. Kapperszaken en technische scholen lenen witte schorten uit. In een mum van tijd worden alle stocks aangevuld.

Hoe kan familie toch een veilig bezoek brengen? In De Wingerd ontstaat het idee van stellingbouw tot aan de terrassen van de woningen. Een aannemer bouwt stellingen tot aan de tweede verdieping. Een scoutsgroep uit Herent sjoert bezoekersplatformen. Bij Ter Meeren plaatst de gemeente bivaktenten om buiten bezoek te kunnen organiseren. Bewoners en familie kunnen elkaar terug veilig ontmoeten.

“De harde realiteit is dat we bewoners geen troostende hand op de schouder mogen leggen, geen zoen of kruisje. We laten wel eens een traantje. Dit is niet waarvoor we gekozen hebben. Maar we proberen creatief rond de maatregelen te werken om bewoners hun dagen zo normaal mogelijk te laten verlopen.” – Julie

Bij een coronabuitbraak slagen we erin om snel te schakelen en onze werking telkens opnieuw heruit te vinden. Cohortzorg inrichten en een aangepaste organisatie vragen moed en bijzondere inspanningen. Medewerkers gaan tot het uiterste om veiligheid te bieden en tegelijk het leven van de bewoners ‘zo normaal mogelijk’ te laten verlopen.

Snel inspelen op veranderingen

De zorgsector informatiseert in één jaar tijd sneller dan de optelsom van alle technologische innovaties tijdens het decennium voordien. Woonzorgnet-Dijleland steekt dankzij het aanpassingsvermogen van alle betrokkenen een tandje bij in het digitaliseringsproces. Bewoners leren videobellen met familie en hebben online consultaties bij de arts. Familieraden gaan digitaal door en we delen informatie op een publiek YouTube-kanaal. Bewonersbezoek kan men online reserveren.

“Mooie Skype-momenten, moeder gaat aan het vertellen als ik een foto van haar kleindochter toon.”

“Oma geniet tijdens het videobellen van het spontaan samen zingen met haar kleinzoon.” – familie bewoners